

m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar avseende Miljömålsberedningens delbetänkande med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk, inklusive långsiktigt klimatmål
Ert ärendenummer M2016/00703/K1

Miljö- och energidepartementet har givit Länsstyrelsen Östergötland tillfälle att yttra sig i rubricerat ärende.

Sammanfattning

Länsstyrelsen instämmer i att klimatfrågan är en av samhällets största utmaningar, att arbetet för att minska klimatutsläppen inte kan vänta samt att behovet av ett långsiktigt klimatmål med tillhörande utsläppsbana är stort. Länsstyrelsen ser positivt på målsättningen om nära-noll utsläpp av växthusgaser i Sverige till 2045, men anser samtidigt att strategier och åtgärder för att nå dit måste utformas så att de även bidrar till att andra samhällsutmaningar som hållbar tillväxt och energihushållning samt livsmedelsproduktion kan hanteras och lösas. Vidare behöver konsumtionens globala klimatutsläpp beaktas.

Länsstyrelsen ser generellt positivt på förslagen kring klimatlag, och ser samtidigt att vissa andra remissinstanser bättre kan bedöma de konstitutionella aspekterna kopplat till dessa frågor.

Klimatfrågan är komplex, och energi- och klimatomställningen berör flertalet samhällssektorer. Därtill är det mycket svårt att förutse dels hur snabbt och vilka konsekvenser klimatförändringarna kommer att föra med sig, och dels hur snabbt bland annat teknisk utveckling och beteendemässiga förändringar kommer att äga rum. Trots detta anser Länsstyrelsen att det är mycket viktigt med ett tydligt uttalat klimatmål, målbana och långsiktiga spelregler för vägen dit.

Arbetet för en begränsad klimatpåverkan är en del i det tvärssektoriella arbetet för generationsmålet och samtliga miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen förutsätter därför att miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan kommer att justeras så att det ligger i linje med den målsättning som regering och riksdag beslutar om, vid ett eventuellt införande av nationellt klimatramverk. I linje med detta bör även den långsiktiga målformuleringen kompletteras med formuleringen: ”Åtgärder i Sverige ska genomföras på ett sådant sätt att de inte medför att utsläppen ökar i andra länder”.

Våra ställningstaganden utvecklas i texten nedan.

Synpunkter

Utmaningar för att nå det långsiktiga klimatmålet

Klimatfrågan är naturligtvis oerhört komplex, och arbetet för att minimera klimatförändringarna försvåras ytterligare av hur samhället utvecklas i övrigt. Det är mycket svårt att spå trenderna för lång tid framåt, men det vi redan kan se i Sverige idag är bland annat ett mer globalt näringsliv och en växande befolkning. Båda dessa trender leder i sin tur till ökade transporter, dels i form av produkter och personal och dels i form av ökad andel privatresor för att besöka släkt i andra länder. Även bränslen av olika ursprung (fossila, avfall, förnybara) kan transporteras långa sträckor. För att kunna upprätthålla vår försörjningstrygghet, avseende bland annat livsmedel och bränslen, är det också nödvändigt med ett väl fungerande transportsystem. Länsstyrelsen anser att transportfrågan är central i energi- och klimatarbetet, och vill poängtera behovet av den ges tillräckligt utrymme i det fortsatta nationella arbetet.

Minskade klimatutsläpp, energieffektivitet och hållbar tillväxt måste gå hand i hand

Den föreslagna målsättningen till 2045 innebär att de inhemska utsläppen av växthusgaser ska ha minskat med minst 85 procent jämfört med 1990, inräknat tänkta effekter av Carbon Capture and Storage, CCS (koldioxidlagring). Det är en ambitiös målsättning, samtidigt som tekniken för CCS är långt ifrån färdigutvecklad. Tillsammans med fortsatt teknikutveckling inom förnybar energiproduktion, är det därför viktigt att även fortsätta och intensifiera utvecklingen av andra tekniker för att bryta ned eller på annat sätt bortskaffa koldioxid.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att en långsiktig målsättning för minskning av klimatutsläppen snarast beslutas, men att noggrann rimlighetsbedömning och tvärssektoriell konsekvensanalys av åtgärderna bör genomföras innan målsättningen antas.

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att de ansträngningar, mål och åtgärder som nu utformas för att minska klimatutsläppen, tar avstamp i ett globalt perspektiv och även bidrar till hållbar tillväxt, energieffektivitet och resurseffektivitet. Det innebär till exempel att särskild hänsyn bör tas till möjligheterna att vidareutveckla teknik för produktion av resurseffektiva och förädlade exportprodukter, som kan bidra till att reducera de globala klimatutsläppen. Det innebär även behov av att Sverige driver på motsvarande arbete inom EU och globalt, för att motverka otakt i det globala klimatarbetet och osunda konkurrenssituationer.

Det svenska energisystemet är ur global synpunkt mycket klimateffektivt, varför möjligheter att förlägga ytterligare produktion i Sverige bör främjas. Särskild hänsyn måste också tas för att säkerställa att klimateffektiviteten bibehålls och utvecklas även under vägen mot det långsiktiga klimatmålet.

Konsumtionens globala klimatutsläpp

Miljömålsberedningen framför vikten av att klimatutsläpp från svensk konsumtion utomlands minskas, men att svensk rådighet över dessa utsläpp är begränsad samt att arbetet delvis redan är påbörjat. Detta delvis inom ramen för den strategi för hållbar konsumtion som regeringen har aviserat ska presenteras i samband med budgetpropositionen hösten 2016. Miljömålsberedningen beskriver att detta, tillsammans med hänsyn till att det är svårt att följa upp dessa klimatutsläpp, gör att

man väljer att inte inkludera dem i den övergripande målsättningen med tillhörande åtgärder.

Länsstyrelsen inser problemet kopplat till rådighet och uppföljning av globala klimatutsläpp orsakade av svensk konsumtion, samt utformningen av ett mål kring detta. Länsstyrelsen vill ändå framhålla vikten av att konsumtionen inkluderas i såväl det långsiktiga målet som i de delmål som förväntas i nästa betänkande. Det är dels ett symbolvärde i att konsumtionen integreras i det föreslagna klimatramverket, men också viktigt för att garantera att de strategier, åtgärder och styrmedel som följer av målsättningarna dels inkluderar konsumtionsperspektivet, men även möjligheterna att genom export av resurseffektiva produkter bidra till minskning av de globala klimatutsläppen (se ovan).

I detta ärende har landshövding Elisabeth Nilsson beslutat. Funktionschef Linda Malmén har varit föredragande. I handläggningen av detta ärende har även kommunikationschef Annsofie Bondesson, klimatanpassningssamordnare Tomas Ekelund, försvarsdirektör Jenny Knuthammar, lantbruksdirektör Jonas Källming, länsarkitekt Jan Persson, stabsdirektör Sten Olsson, miljöskyddsdirektör Karin Sigvardsson, naturvårdsdirektör Claes Svedlindh, enhetschef Madeleine Söderstedt Sjöberg samt länsråd Kristina Zetterström deltagit.

Elisabeth Nilsson
Landshövding

Linda Malmén
Funktionschef

Kopia i Word-format till: petter.hojem@regeringskansliet.se